6. pohledávky knihovně zjištěné. Ve všech těchto případech jest však jen dražba veřejná vyloučena. Prodej z volné ruky mohl by však soud exekuční i tu povoliti tenkráte, když by mu exekvent neb exekut označil kupce, jenž by byl ochoten převzíti pohledávku za cenu přiměřenou (§ 319 ex. ř.). Co se konečně týče rozdělení ceny tržní za prodanou pohledávku docílené, platí obdobně tytéž zásady, jako při hmotných věcech movitých (§§ 318, 283—287 ex. ř.).

E. Prodej z volné ruky.

Na konec jest se ještě zmíniti o tom, že i prodej z volné ruky exekučním řádem v případech § 286 dopuštěný, je podobně jako veřejná dražba prodejem soudním. Může jej tudíž soud povoliti jen na základě některého z titulů exekučních v § 1 č. 1—18 ex. ř. uvedených. Liší se však tento prodej z volné ruky od dražby tím, že vydražitel nemá nároku na správu (evikci) ohledně věcí vydražených (§ 278 ex. ř., 935 o. z. o.), kdežto ten, kdo věc z volné ruky koupil, nárok takový má (dobrozdání nejvyš. soudu). Avšak z pravidla vytčeného, že nucený prodej je prodejem soudním, který povolen býti může jen na základě některého titulu exekučního (srv. i § 461 o. z. o.) máme četné výjimky. Uznávají se totiž jednak případy, kde povolí soud prodej, ač tu exekuční titul ve smyslu § 1 ex. ř. není, jednak i případy, kde prodej stane se bez intervence soudní (t. zv. nucený prodej mimosoudní), a konečně i případy, kde obojí výhody se stýkají. Výjimky takové zavedeny jsou jednak ve prospěch jednotlivých bank, úvěrních ústavů, spořitelen, veřejných skladišť (zák. z. ze dne 28. listopadu 1889 č. 64 ř. z.), zastaváren (zák. ze dne 23. března 1885 č. 48 ř. z.), fisku a konečně i plnou měrou ve prospěch kupců plného práva (čl. 310, 311 obch. z.). Výjimečná taková ustanovení zachována jsou v platnosti čl. IV., V. uv. z. k ex. ř. (a k tomu srv. i čl. XIII. č. 9 úv. z. k ex. ř.). (Bližší viz ve čl. Banky, Právo zástavní kupecké.)

Prodej nucený nemovitostí (§§ 133—153 ex. ř., 162—194 ex. ř.).

A. Povolení.

Kdežto prodej věcí movitých povoliti lze jen tehdá, když věci ty předkem pro exekventa byly zabaveny, lze při nemovitostech povoliti prodej, aniž by věřitel předkem žádati musel za vklad t. zv. soudcovského (exekučního) práva zástavního. Vyplývá to zejména z § 208 ex. ř., který stanoví, že exekvent, který vydobyl si poznámku řízení dražebního (§ 134 ex. ř.), musí, chce-li si pořad poznámky této v případě zastavení dražby zachovati, žádati ve 14 dnech po právoplatném zastavení řízení dražebního za vklad práva zástavního. Nemusí tudíž exekuce na nemovisti míti 2 stupně, jako exekuce na věci movité (§ 149 ex. ř.). Vymáhající věřitel může sice žádati předkem za vklad práva zástavního, a obyčejně tak též činí (§§ 87 a násl. ex. ř.), avšak nemusí, nýbrž může ihned domáhati se prodeje nemovitosti pro svoji dobyvatelnou pohledávku. Věřitel musí arciť nucený prodej nemovitostí navrhnonti (executio ex officio iudicis non datur, § 3 ex. ř.). Návrhu na povolení nuceného prodeje nutno pak přiložiti:

1. listinné osvědčení, že nemovitosť, za jejíž prodej se žádá, je ve vlastnictví exekuta. Není-li nemovitosť v knihách zapsána, nutno přiložiti listinné osvědčení, že nemovitosť je v držení, pokud se týče spoludržení exekuta. Nemůže-li si exekvent takového listinného osvědčení o držbě zjednati, zjistí se k jeho žádosti otázka držby výslechem exekuta, jenž předcházejž rozhodnutí o návrhu na povolení dražby;

2. listinné osvědčení o právech a břemenech knihovních. K těmto patří dle § 9 kn. z. i právo koupě zpáteční, právo předkupní a nájemní.

Osvědčení pod č. 1 a 2 zmíněná podají se výtahem knihovním (datem jeho vyhotovení opatřeným), pokud se týče, jde-li o nemovitosti nezapsané ověřenými opisy všech zájemních protokolů o dotyčné nemovitosti (§ 133 ex. ř.). Kromě zmíněných listinných osvědčení může býti připojen:

3. výtah z katastru neb úřední vysvědčení o výši daní z nemovitosti placených (nebyl li připojen, zjedná si jej soud exekuční z moci úřední, § 140 ex. ř.) a

4. návrh dražebních výminek (§ 145 ex. ř.).

Povolí-li se nucený prodej, vyrozumí o tom soud prodej povolivší (totiž zpravidla soud dle §§ 3, 4 ex. ř. příslušný, ač v tom případě, nabyl-li exekvent k nemovitosti právoplatného práva zástavního, může přímo u soudu exekučního za povolení prodeje žádáno býti, § 138 ex. ř.) exekventa, exekuta, hypotekární věřitele a osoby, pro něž právo koupě zpáteční jest vtěleno, nikoliv však i osoby, pro něž je vtěleno právo předkupní, neboť právo předkupní má v případě dražby jen ten účinek, že oprávněný musí býti zvláště k dražbě pozván, a tomu se vyhoví tím, že se mu doručí vyhotovení dražebního ediktu (§ 1076 o. o. z., §§ 171, 133 ex. ř.). Osoby, pro něž jest vtěleno právo koupě zpáteční, buďtež zároveň vyzvány, by právo toto v jednom měsíci po doručení vyrozumění pod jinakým jeho pozbytím vykonaly (§ 133 ex. ř.). Hypotkekární věřitelé, jež předcházejí pohledávkami svými exekventovi, mohou v 8 dnech po vyrozumění žádati za prozatímné zjištění stavu závad (viz tento čl.) a tím si zjednati možnosť odporu proti udělení příklepu (§§ 133, 164, 167 a 190 ex. ř.).

B. Výkon.

Byl-li prodej povolen, učiní soud exekuční tato opatření:

1. Jde-li o nemovitosti v knihách pozemkových nezapsané, nařídí zájemní popis nemovitostí. Povolení dražby budiž pak v zájemním protokolu poznamenáno. Bylo-li však již dříve žádáno za exekuční právo zástavní (které se nabývá právě zájemním popisem, § 90 ex. ř. a násl.), nesluší zajisté zájemní popsání opětovati, nýbrž povolení dražby se prostě poznamená v protokole o předchozím zájemním popisu (§§ 90, 134, 138 ex. ř.). Jde-li však o nemovitosti v knihách zapsané, dožádá již soud prodej povolivší (ne tedy teprve soud exekuční, vyjmouc případ § 138 shora již zmíněný) soud, v jehož knihách nemovitosť je zapsána, by poznamenal povolení dražby (poznámka zavedení řízení dražebního), pokud se týče, je-li totiž sám soudem knihovním, poznámku tuto z moci úřední nařídí. Usnesení, jímž se poznámka tato nařizuje, rekursem odporovati nelze (§ 239 ex. ř.). Poznámkou touto, v níž udati nutno jméno exekventa a vykonatelnou pohledávku, zakládá se pro exekventa zvláštní věcné právo k nemovitosti, t. zv. právo uhražovací (Befriedigungsrecht), jehož priorita řídí se dobou, kdy žádosť o výkon poznámky soudu knihovního došla, pokud se týče dobou, kdy návrh na dražbu u soudu dražbu povolivšího (pokud tento sám je soudem knihovním) byl podán (§§ 134, 135 ex. ř., 29 kn. ř.). Dalším účinkem této poznámky je, že jakmile řízení dražební bylo zavedeno a poznamenáno, nemůže ohledně téže nemovitosti ve prospěch dalších vykonatelných pohledávek zvláštní nové řízení býti zavedeno. Týž účinek má při nemovitostech nezapsaných doba zájemního popisu, pokud se týče poznámky povolení dražby v protokole o předchozím popisu (viz shora).

Věřitelé, jimž v průběhu řízení dražebního byl povolen prodej téže nemovitosti, přistupují k zavedenému již řízení a sice v tom stadiu, v jakém se toto v čas jich přístupu nalézá. Přistoupivší exekventi mají ode dne jich přístupu táž práva, jako kdyby řízení k jich návrhu bylo bývalo zavedeno. Přistupující exekvent budiž vyrozuměn o tom, že řízení bylo již zavedeno, a v jakém stadiu se ono v době jeho přístupu nalézá. O přístupu nového věřitele vyrozumí také soud exekuční exekuta a všecky věřitele, kteří za zavedení řízení žádali aneb k zavedenému řízení již dříve přistoupili (§ 139 ex. ř.). Nelze-li řízení dražební dle stavu knihy veřejné provésti, zastaví soud exekuční řízení neb nařídí exekventovi, by v určité době prokázal, že překážka jest odstraněna. Uplyne-li marně lhůta tato, zastaví se řízení z moci úřední (§§ 134, 101 ex. ř.).

2. Odhad nemovitostí. Usnesení odhad nařizujícímu sice rekursem odporovati nelze (§ 239 ex. ř.), avšak odhad smí býti předsevzat teprve po uplynutí 3 neděl od povolení dražby. Exekventa i exekuta sluší vyrozuměti o tom, že odhad je nařízen, a kde a kdy se předsevezme (§ 140 ex. ř.). Jiné osoby (zejména hypotekární věřitele) vyrozuměti netřeba, ovšem mohou však býti odhadu přítomny (§ 32 ex. ř.). Pro odhad opatří soud exekuční z moci úřední výtah z katastru neb úřední potvrzení o roční výši řádných daní reálných z nemovitosti placených, pokud doklady takové nebyly již k návrhu na povolení dražby snad připojeny (§ 140 ex. ř.). K odhadu nemovitostí přibrati třeba jednoho neb dva přísežné znalce. Jde-li však o pozemky různé kultury, lze pro jednotlivé druhy pozemků zvláštní přibrati znalce, je-li toho k vypátrání pravé hodnoty nezbytně potřebí. K odhadu příslušenství, jež současně popsati a odhadnouti třeba, stačí jediný přísežný znalec, avšak exekvent a exekut mohou žádati přibrání znalce druhého, prohlásí-li, že větší útraty tím způsobené sami ponesou, a složí-li obnos ke krytí těchto útrat asi potřebný v kanceláři soudní. Znalce jmenuje soud exekuční. Zamítne-li exekvent neb exekut znalce pro předpojatosť neb z důvodů jiných, jmenuje soud exekuční znalce jiného (§§ 143, 140 ex. ř.). Pokud jde o nemovitosť, udejtež znalci hodnotu, kterou nemovitosť má přes břemena (výměnky, služebnosti etc.) ji tížící a kterou by měla, kdyby břemen těchto prosta byla. Též hodnota služebností, výměnků a jiných reálních břemen na nemovitosti váznoucích budiž v protokolu odhadním udána a kapitalisována. Pro odhad příslušenství platí obdobně zásady dané v §§ 253, 254 al. 1. a 257 ex. ř. o odhadu věcí movitých.

Odhad a popis (u nemovitostí nezapsaných třeba odhad spojiti s popisem, § 143) předsebéře orgán výkonný. Soudních sluhů k tomu užiti se nesmí (§ 144 ex. ř.). Z pravidla § 140 (že totiž musí odhad býti nařízen a předsevzat) obsahuje výjimku § 143 ex. ř. K návrhu totiž exekventa neb exekuta odhad se nepředsebéře, když nemovitosť byla již odhadnuta za příčinou řízení dražebního již dříve zavedeného, avšak zastaveného, pokud od té doby (sc. doby odhadu; doba kdy řízení bylo zastaveno, nerozhoduje) neuplynulo více než jeden rok, a podstatná změna v povaze nemovitostí mezitím nenastala. Za týchž podmínek upustiti lze i od popisu a odhadu příslušenství. Soud rozhodne o návrhu takovém, slyšev prve druhou stranu a vyhoví-li mu, vykoná se popsání příslušenství poznámkou na protokolu sepsaném při dřívějším popisu a za základ vezme se výsledek dřívějšího popisu, pokud se týče odhadu. Usnesení návrhu vyhovujícímu rekursem odporovati nelze (§§ 144, 239 ex. ř.).

3. Když dojdou odhadní protokoly, vyzve soud exekuční exekventa, by návrh dražebních výminek (pokud jej snad nebyl již připojil k návrhu na povolení prodeje) v určité době předložil, aneb se o dražebních výminkách do protokolu prohlásil, jinak že by řízení dražební bylo zastaveno (§ 145 ex. ř.). Usnesení, jímž se exekventu nařizuje návrh výminek dražebních předložiti, aneb se o výminkách dražebních do protokolu prohlásiti, rekursem v odpor vzíti nelze (§ 239 ex. ř.). Současně obstará soud exekuční a sice buď ex officio neb k návrhu doplňky a opravy popisních a odhadních protokolů a vyzve (pokud jde o nemovitosti nezapsané) všecky osoby, jež si na věcné právo k nemovitosti nárok činí, by je v určité lhůtě soudu ohlásily, ježto by jinak k nim jen potud přihlíženo býti mohlo, pokud jsou ze spisů exekučních patrny (§ 145 ex. ř.). Co se týče obsahu dražebních výminek, o tom viz čl. Výminky dražební.

Návrh dražebních výminek exekventem v čas předložený soud exekuční buď schválí bez předchozího ústního jednání neb stání k zjištění dražebních výminek nařídí. Prvé nastane, když návrh odpovídá zákonným předpisům, druhé, když exekvent navrhuje zjištění odchylných dražebních výminek, pokud zákon takové úchylky připouští, tak zejména když věřitel navrhuje, že vadium má býti menší, než desátý díl odhadní ceny nemovitosti (§ 147 ex. ř.), neb že nejnižší podání má býti vyšším obnosem vyměřeno, než jak zákon stanoví (domy totiž neprodají se pod polovicí, pozemky ne pod dvěma třetinami ceny odhadní, § 151 ex. ř.). K stání obešle soud exekventa, exekuta a všecky osoby, pro něž na nemovitosti váznou věcná práva a břemena. Pro osoby, jimž obsýlku sotva by bylo možno v čas doručiti, aneb jimž se marně bylo pokoušeno obsýlku doručiti, zřídí soud kuratora, po případě touž osobu pro více účastníků, není-li se obávati kolise zájmů. Zřízení kuratora nemusí býti ediktem vyhlášeno. Činnosť kuratora přestává, když osoba, jíž byl zřízen, sama se dostaví neb jiného zástupce jmenuje, neb když k ochraně jejích zájmů více zástupce třeba není (§ 162 ex. ř.).

Jednání o dražebních výminkách budiž, pokud možno, při jednom stání skončeno. Při stání jedná se předkem o návrhu na zastavení neb odročení řízení dražebního (§§ 39 a násl., 200 ex. ř.), byl-li arciť návrh takový při stání učiněn. Zejména mohl by při stání exekut odevzdati soudci stání řídícímu obnosy k úplnému zaplacení všech věřitelů potřebné s návrhem, by řízení dražební bylo zastaveno (§ 200 č. 4 ex. ř.). Nebyl li návrh takový učiněn, aneb byl-li sice učiněn, avšak byl soudem zamítnut (usnesením), přikročí se k jednání o dražebních výminkách. A tu může každý pozvaný interessent činiti návrhy na změnu navržených dražebních výminek. Na základě výsledků tohoto jednání zjistí pak soud výminky dražební usnesením, přihlížeje při tom k předpisům o obsahu dražebních výminek v §§ 147—157 daným. Byl-li však při stání učiněn návrh na zastavení neb odročení řízení dražebního a návrh tento byl zamítnut, může soud dle svého uvážení s usnesením dražební výminky zjišťujícím sečkati až do té doby, kdy zamítací usnesení právní moci nabude.

4. Po zjištění dražebních výminek (aniž by však čekáno býti muselo, až zjištění to nabude právní moci, § 171 ex. ř.), určí soud termín dražební veřejnou vyhláškou (ediktem). Termín dražební (který se v knihách veřejných z povinnosti úřední poznamená, § 173 ex. ř.) položen buď tak, by mezi dnem, kdy se termín dražební určuje a dnem termínu samého

byl aspoň jeden neb dva měsíce. Neobnášela-li by doba ta ani jeden měsíc, bylo by možno odporovati udělení příklepnutí (§§ 169, 184 č. 1 ex. ř.). Ostatně tím vytčena pouze hranice, pod kterou soud sestoupiti nesmí, může však soud dle svého uvážení určiti dobu delší (tedy přes 2 měsíce) a učiní tak zejména tehdá, kdy v době, kdy se termín dražební určuje, lhůta k podání rekursu proti usnesení dražební výminky zjišťujícímu ještě neuplynula, aneb rekurs proti usnesení tomu podaný posud vyřízen, neboť pokud dražební výminky nejsou právoplatně zjištěny (podobně i pokud povolení dražby moci práva nenabylo), dražbu předsevzíti nelze. Ostatně musí býti mezi povolením dražby a termínem dražebním nejméně 3 měsíce (§ 169 ex. ř.).

Dražební edikt musí obsahovati:

a) zjevné označení nemovitosti a jejího příslušenství, udání hodnoty jak nemovitosti tak i příslušenství a vede-li se dražba jen na díl nemovitosti i udání velikosti tohoto dílu. Jde-li o nemovitosti v knihách nezapsané, buď jmenován i nynější držitel nemovitosti;

b) místo a čas dražby a nejnižší podání;

c) sdělení, že v dražební výminky, jakož i listiny, odhadní protokoly atd. nemovitosti se týkající, lze nahlédnouti u soudu exekučního, jenž buď jmenován;

d) oznámení, že osoby, pro něž práva neb závady k nemovitosti, jež jsou založeny, aneb teprve během řízení dražebního založeny budou, vyrozumí se zvláštním doručením o dalších událostech řízení dražebního jen tehdá, když bydlí v obvodu soudu exekučního, aneb zmocněnce pro doručení v místě soudu tohoto bydlícího pojmenují. Orgány veřejné, jež povolány jsou k předpisování a vymáhání reálních daní, přirážek a jinakých veřejných dávek, nutno však vždy zvláště vyrozuměti;

e) vyzvání, by se všecky nároky na nemovitosť nejpozději před početím dražby soudu ohlásily, jinak že dražbou pominou (§§ 170, 172 č. 1. ex. ř.).

Vyhotovení ediktu dražebního budiž doručeno (a sice dle předpisů platných o doručování žalob, tedy zpravidla ku vlastním rukoum, §§ 106 nn. c. ř. s.):

a) exekventu;

b) exekutu;

c) všem osobám, pro něž dle výkazů u soudu se nalézajících jsou vtělena práva a břemena knihovní (tedy i právo předkupní) zejména tedy hypotekárním věřitelům. Jde-li o partiální obligace buď majiteli znějící (au porteur), neb rubopisem převoditelné a hypotékou zjištěné, jež vydal podnik pod zvláštním státním dozorem stojící, doručeno budiž vyhotovení pro podnik určené vládnímu komisaři, co orgánu k dohledu povolanému. Hypotekární věřitelé budťež zároveň vyzváni (ač nejde-li o hypotéku simultánní neb pohledávky výminečné), by se nejdéle v 8 dnech před stáním dražebním písemně neb ústně do protokolu prohlásili, že přejí si hotové zaplacení svých pohledávek, ježto by se jinak za to pokládalo, že souhlasí s převzetím dluhu vydražitelem a s propuštěním dlužníka posavádního (§ 171 ex. ř.). Svolí-li věřitelé (ať již výslovně, ať mlčky), by dluh převzal vydražitel, sprostí se posavádní dlužník i osobního závazku, ač úmluva s ním učiněná, že dále osobně má býti zavázán, je přípustnou. K zpozděné žádosti věřitelů za placení v hotovosti mohlo by se jen se svolením vydražitele

hleděti. Ostatně může vydražitel převzatý dluh pololetně vypověděti, jestliže úrok bez anuity převyšuje 4% (§ 153 ex. ř.). Jde-li o pohledávky z daného úvěru, z převzatého jednatelství neb z důvodu správy neb náhrady škody, buďtež věřitelé též vyzváni, by nejpozději před početím dražby písemně neb ústně do protokolu ohlásili, v jakém obnosu jim pohledávky ze zmíněných poměrů právních proti exekutu vzešly (§ 171 ex. ř.);

d) jistým orgánům veřejným v § 172 jmenovaným, totiž:

α) veřejným orgánům, jež povolány jsou k předpisování a vymahání reálních daní, přirážek a jinakých dávek veřejných. Orgány tyto buďtež zároveň vyzvány, by se ohledně daní, přirážek a jinakých dávek veřejných, pokud tyto jsou již hypotekárně zjištěny, ve smyslu § 171 ex. ř. (viz shora) prohlásily a o způsobu zapravení těchto nároků vysvětlení podaly. Mimo to nutno je vyzvati, by nejpozději před početím dražby ohlásily daně, přirážky a jinaké dávky veřejné až do dne dražby zadrželé, knihovně neb zájemním popisem však ještě nepojištěné, ježto by jinak nedoplatky tyto teprve po úplném uspokojení exekventa z rozdělovací podstaty zapraveny býti mohly;

β) je-li nemovitosť ve vlastnictví spolku, společnosti neb společenstva, jež se pod státním dohledem nacházejí, aneb váznou-li na realitě pohledávky neb práva ve prospěch takových spolků, společností neb společenstev, doručí se edikt vládnímu komisaři dozor státní vykonávajícímu;

γ) je-li nemovitosť ve vlastnictví ústavu veřejného pod státním dohledem se nacházejícího, doručí se edikt úřadu dohlédacímu aneb náleží-li nemovitosť ke kmenovému jmění obecnímu neb okresnímu, výboru zemskému;

δ) je-li nemovitosť ve vlastnictví ústavu, jenž prohlášen byl výrokem úřadu správního za ústav veřejný a všeužitečný, doručí se edikt státnímu úřadu správnímu I. stolice (okr. hejtmanství), v jehož obvodu nemovitosť leží, pokud se týče zemské vládě, leží-li nemovitosť v městě s vlastním statutem (§ 172 ex. ř.);

e) osobám, jež před poznamenáním dražebního řízení v knihách veřejných, za vklad práv a závad (též práva předkupního) žádaly, ač nesluší-li jim edikt doručiti již dle zásad shora vytčených, zejména dle § 171 odst. 2 a 3 (§ 173 ex. ř.). Nebylo-li by možno osobám některým vyhotovení ediktu v čas doručiti neb bylo-li se marně o doručení jeho pokoušeno, zřídí soud kuratora (třebas touž osobu pro více účastníků, není-li se obávati kolise interesů, § 162), jemuž se pak vyhotovení ediktu doručí (§ 174 ex. ř.). Termín (stání) dražební budiž též vyhlášen v obci, kde se nemovitosť, na kterou se dražba vede, nalézá a sice způsobem v obci obvyklým (§ 171 ex. ř.). Neobsahoval-li edikt dražební vše to, co obsahovati měl (§ 170 ex. ř.), neb nebyl-li náležitě vyhlášen neb konečně nebyly-li vyrozuměny všecky osoby, jež vyrozuměti slušelo, lze odporovati udělení příklepnutí (§ 184 č. 2 a 3 ex. ř.). Nejpozději 14 dní před termínem dražebním přesvědč se soud, zda všem nařízením ohledně vyhlášení a doručení ediktu dražebního bylo vyhověno. Shledá-li závady, učiní potřebné opravy a doplňky způsobem takovým, by přes to dražba v ustanovený den odbývána býti mohla (§ 175 ex. ř.). Exekut pak v době mezi vyhlášením a předsevzetím dražby musí dovoliti koupěchtivým nemovitosť a její příslušenství si prohlédnouti. K tomu konci ustanoví soud k návrhu určité dny a hodiny, patřičný béra zřetel k poměrům exekutovým, jakož i k tomu,

by provozování hospodářství tím rušeno nebylo. O době, kdy lze nemovitosť si prohlédnouti, vyrozumí soud osoby, jimž doručiti sluší edikt dražební (§ 176 ex. ř.).

Termín dražební je veřejný a odbývá se z pravidla v místě soudu, ač ze závažných důvodů i na místě samém (in loco rei sitae) odbýván býti může. Při stání vyložiti dlužno k nahlédnutí výminky dražební a jiné listiny řízení dražebního se týkající, najmě výtah z katastru, potvrzení o placení daní, zájemní a odhadní protokoly, průkazy o vyhlášeních a doručeních. Stání a dražbu řídí soudce, jenž učiní vhodná opatření, by zachován byl pokoj a pořádek, by zabráněny byly všecky nedovolené úmluvy a nátlaky. Provedení těchto opatření může soudce vynutiti (pokutami, etc.) a po případě i orgánů bezpečnosti se dovolati. Soudce rozhoduje dále o námitkách a návrzích účastníky mezi dražbou vynesených, aniž by tím však prejudikoval právu udělení příklepnutí odporovati (§ 177 ex. ř.). Stání dražební počíná vyvoláním věci. Pak přečtou se, ač žádá-li se za to, výminky dražební. Na to buďtež soudcem oznámeny:

a) výše daní, přirážek, poplatků a jinakých veřejných dávek s vedlejšími povinnostmi, za jejichž hotové zaplacení orgány finanční ve smyslu § 172 posl. odst. ex. ř. žádají;

b) prohlášení věřitelů, přejí-li si zaplacení svých pohledávek v hotovosti, či jsou-li srozuměni, by dluh byl převzat vydražitelem (§ 171 odst. 2 ex. ř.);

c) výše pohledávek vzešlých z poměru úvěrního neb kaučního, jež věřitelé ve smyslu § 171 odst. 3 ohlásili. Pak podá soudce k dotazům zevrubnější vysvětlivky o nemovitosti a poměrech jí se týkajících (pokud arciť ze spisů je lze seznati), najmě o výši hypotekárních pohledávek, o závadách, jež vydražitel převzíti má, a určí pořad, v jakém se nemovitosti (pokud se jich totiž více v téže dražbě prodává), pokud se týče jednotlivé díly nemovitostí budou prodávati (§ 178 ex. ř.). Konečně vyzve soudce přítomné, by podání činili. Takové vyzvání může se však státi teprve po uplynutí půl hodiny od početí stání dražebního (§ 179 ex. ř.). Však proto, že vyzvání se stalo před uplynutím půlhodiny, nelze ani odporovati udělení příklepnutí (§ 184 ex. ř., který důvody, pro které odporovati lze, taxative uvádí; viz o tom čl. Příklep), aniž lze rekurs podati proti usnesení příklepnutí udělujícímu (§ 187 ex. ř.). Dražby může se zúčastniti každý, kdo je způsobilým smlouvou se zavázati a složí předepsané vadium (§ 147 nn. ex. ř.). I exekvent může spolupodávati (§ 180 ex. ř. a cont.). Které osoby jsou vyloučeny z dražení, o tom viz čl. Prodej nucený movitostí. K tomu dodati sluší, že se i zástupce připouští, ač prokáže-li se jeho moc zástupčí listinami veřejnými neb veřejně ověřenou plnou mocí. Podán-li soudci průkaz takový před početím dražby, může tento, žádá-li se za to a jsou-li zde závažné důvody, dovoliti, by jméno zmocnitele až teprve po skončení dražby bylo veřejně oznámeno (§ 180 ex. ř.). Podání, jež odporují dražebním výminkám, zejména podání osob, jež nesložily předepsané vadium (pokud snad nejsou od složení jeho osvobozeny, § 147 ex. ř.), nelze připustiti. O povaze dražby a době, sluší v dražbě pokračovati a kdy sluší dražbu uzavříti, o tom viz čl. Prodej nucený movitostí (§ 180—182 ex. ř.). Po uzavření dražby musí se soudce dotázati všech přítomných, pokud spolu podávali neb pokud jim věcná práva, reální břemena nebo práva předkupní

příslušejí, zda proti příklepu nemovitosti odpor podávají. O důvodech odporu má je soudce poučiti, a lze odpor ten jen při stání dražebním podati.

Rovněž i okolnosti, jež odčiniti mají odpor vznesený, nutno při stání dražebním uvésti. Při rozhodování pak o udělení příklepu nelze zřetel vzíti k prohlášením, jež stala se po uzavření dražebního protokolu, ani k výhradám, k neurčitým prohlášením, rovněž ne k odporu, jenž založen je na okolnostech, jimiž právo odporujícího dotknuto není (§ 182 ex. ř.).

Nebyl-li vznesen odpor, udělí se vydražiteli příklep usnesením, jež se prohlásí a exekutu, exekventu a podobně i vydražiteli v 8 dnech po termínu dražebním doručí (§ 183 ex. ř.). Byl-li vznesen odpor, rozhodne o něm soudce (zpravidla hned při stání) usnesením. Vyhoví-li mu, odepře udělení příklepu a rozhodne, přihlížeje k povaze nedostatku, o nějž se odpor opírá, má-li v dražbě (arciť po odstranění nedostatku) hned býti znova pokračováno, či má-li položeno býti nové stání dražební. Nové stání nařídí se zejména tehdá, když soudce nerozhodne hned při stání o odporu, ve kterémž případě musí usnesení, jímž se o odporu rozhoduje, v 8 dnech po dražebním stání v písemném vyhotovení býti doručeno exekventu, exekutu, a všem osobám k rekursu oprávněným.

Proti udělení příklepu a proti odepření příklepu (kteréž poslední v knize veřejné se poznamená) se určitým osobám z určitých důvodů rekurs připouští (§ 184 nn. ex. ř.). Podrobněji bude jednáno o příklepu a odporu proti příklepu ve čl. Příklep. O stání dražebním vede se protokol, jenž obsahuje data v § 194 ex. ř. uvedená a jejž podepíší osoby, které při dražbě spolupodávaly aneb proti příklepu odpor podaly. Odepře-li některá z těchto osob protokol podepsati, budiž to v dodatku k protokolu osvědčeno a proč se tak stalo, uvedeno. Vydražitel podpíše též dražební výminky (§ 194 ex. ř.).

Nenastalo-li předražení (§ 195 nn. a čl. Předražení) aneb nebylo-li řízení dražební mezitím zastaveno neb odročeno (§ 200 nn. ex. ř.), nařídí soud nejpozději po úplném zapravení nejvyššího podání k návrhu neb ex officio stání k jednání o rozdělení nejvyššího podání (§§ 209 nn. ex. ř.) (o tom viz čl. Rozdělení nejvyššího podání).

Prohlášení.

I. Pojem.

Prohlášením v širším slova smyslu rozuměti jest projev vůle učiněný ve kterékoli formě; se stanoviska tohoto spadají v pojem »prohlášení« veškery listiny právní a jednání právní, která bezvýjimečně zahrnují v sobě prohlášení súčastněné strany.

V užším slova smyslu rozumí se »prohlášením« listiny, ve kterých obsaženo jest jednostranné projevení vůle zhotovitele (vystavitele) listiny. Již z tohoto pojmu patrno, že nelze veškery způsoby prohlášení vypočítati; pravidelně označuje se prohlášení dle předmětu svého (ku př. prohlášení rukojemské, směnečné, prohlášení poslední vůle atd.).

Co do obsahu různých prohlášení viz dotyčné články (Prohlášení za mrtva, Prohlášení poslední vůle, Prohlašování zákonů atd.), co do formy a vnějších náležitostí pak viz čl. »Listiny«. Nejčastěji užívá se pro listiny formy prohlášení ve věcech knihovních, poněvadž tu dopřáno jest rozsáhlé pole, pokud jde o jednostranný projev vůle, zejména pokud běží o vzdání se občanských práv a povolení ku jednotlivým aktům tabulárním (knihovním);